

степенъ и станало вече необходимо и постоянно условие за дѣйствиата, — макаръ отъ една страна да имало всички згоди на правилностъ, но за туй пъкъ отъ друга турвало армиитѣ и полководцитѣ въ пълна зависимостъ отъ магазинитѣ, свързвало дѣйствиата имъ и било причина за крайната имъ бавностъ и за неудобовъжливостта на армиитѣ.

При всичко, че отъ тогава, отъ когато армиитѣ станали постоянни, правителствата по вече, отколкото по напредъ, полагали грижи за помаганията на болнитѣ и раненитѣ военни чинове и въобще за запазване здравиято въ войскитѣ, но медицинската частъ въ армиитѣ взела да получава надлѣжаще, правилно устройство не по рано отъ началото на XVIII вѣкъ. При армиитѣ били въведени полски аптеки, кола за болнитѣ, въ войскитѣ били назначени лѣкари и хирурзи, и проч. Съ най добро устройство въ медицинската частъ и челоуѣколюбиво обръщение съ болнитѣ и раненитѣ си военни чинове се отличавала французската армия.

Като съдържали постояннитѣ армии на своя грижа и иждивение, правителствата оказвали значително влияние и върху управлението имъ, и върху дѣйствиата имъ, и върху водението на войната въобще. Като повѣрявали на полководцитѣ началството надъ армиитѣ, тѣ (особенно французското — въ лицето на Людовика XIV и министра Лувуа, австрийското — чрѣзъ придворния воененъ съвѣтъ или хофкригсрата и холландското — чрѣзъ комисаритѣ), често пжти безъ истински военни понятия, управлявали армиитѣ и войната отъ далечъ, отъ столицитѣ, давали на полководцитѣ подробни и положителни наставления за дѣйствиата и изисквали, щото тѣ да ги изпълняватъ точно, независимо отъ из-

мѣненіето на обстоятелствата. А въ важниѣли непрѣдвидени случаи, полководцитѣ не смѣяли да прѣдприематъ нищо, безъ прѣдварително да изискатъ разрѣшение отъ правителствата, и често пжти го получавали тогава, когато благоприятното време за дѣйствиа било вече изминало. При това, понеже войнитѣ въ този периодъ се водили повечето отъ съюзи (коалиции), то по различието и често пжти по своекористieto въ цѣлитѣ на тѣзи държави, които вземали участие въ съюза, нѣмало и не можало да има нито единство въ властта, нито единство въ въодушевлението на войскитѣ, въ управлението на войната и въ самитѣ военни дѣйствиа. И даже въ армиитѣ, съставени отъ войски на една и сжца държава, многобройността на висшитѣ военни чинове и неопрѣдѣленността на старшинството и отношенията между тѣхъ извънрѣдно стѣснявали и затруднявали главния полководецъ.

По отношение на военния рѣдъ и духъ, войскитѣ въ този периодъ стояли вече несравнено по горѣ, отколкото въ прѣдшествувавшитѣ. Пазението въ тѣхъ строгия воененъ рѣдъ, благоустройството и нравствеността, и опрѣдѣлението рѣда на военната служба съставлявали прѣдмѣтъ на особена грижа отъ страна на правителствата. Съ тѣзи цѣль въ всичкитѣ държави били издадени особенни закони и постановления, които се изпълнявали точно и строго и много или малко постигали прѣдположената цѣль (особенно въ Швеция, Пруссия и нѣкои държави въ Германия), — но въ Франция не можали напълно да прѣпятствуватъ на безрѣдїята и неустройството, както между войскитѣ, тѣй и между самитѣ началници. Едно отъ главнитѣ злоупотрѣбления въ французската армия било това, че виднитѣ и богати